

navzoče, posebno gdč M. Škrbinc (Št. Jur ob T.) ki je društvu na novo pristopila. Potem se zahvali vsem činiteljem, ki so kaj pripomogli, da postane društvo še tekom l. 1905. pokrovitelj »Učiteljskega konvikta«. — G. Marsehitz je predaval »O risanju po naravi«. Njegovo poročilo je bilo obsežno in temeljito. Pokazal je, kako se more učitelj tudi glede tega predmeta ozirati na praktične potrebe svojih učencev. Označil je natančno postopanje in sestavil podrobni učni načrt za vsako šolsko leto posebej. Vse te risbe je razpoložil na ogled. Za svojo res aktualno razpravo je žel občno pohvalo. Na splošno željo bo svoje poročilo objavil. O tem predmetu se je vnel živahen razgovor. Poudarjalo se je, da je marljivost poročevalčeva v tej stroki res občudovanja vredna. Jako nam je ugajala njegova teoretična razprava. Še bolj bi nam pa ustregel, ako bi nam o priliki zborovanja v Letušu priredil hospitacijo o tem predmetu. Tu naj bi pa tudi razstavil vse risbe svojih učencev, najboljših kakor tudi najslabših. Tako bi društveniki spoznali, kako pri proizvajanju posameznih risb postopa in kaj se pravzaprav na podlagi nove metode da doseči. G. podavatelj obljubi, da ustreže tej želji tekom šolskega leta 1905/6. Poročilo g. Zotterja o deželni učiteljski skupščini v Gradcu se preloži na prihodnje zborovanje, ki bo dne 19. listopada tekoč. l. v Braslovčah. Obenem bo občni zbor našega »Čebelarskega društva.«

Učit. društvo za celjski in laški okraj zboruje v nedeljo dne 5. nov. t. l. ob 1/2 11. uri dopoldne po nastopnem vzporedju: 1. Petje. 2. Zadnji zapisnik. 3. Društvene stvari in nasveti. 4. O kartografski projekciji. (Sanson-Flamsteedova osnova.) Podava gosp. profesor Jos. Kožuh. 5. Iz šolske prakse. Armin Gradišnik, tč. predsednik.

Učit. društvo za konjiški okraj ima svoje glavno letošnje zborovanje dne 12. nov. 1905 ob 1/2 11. uri dopoldne v Konjicah. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Letno poročilo tajnika. 4. Letno poročilo blagajničarice. 5. Vprašalna skrinjica. 6. Volitev novega odbora. 7. Predlogi in nasveti. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Goriško.

„Učiteljsko društvo za goriški okraj“ ima dne 9. novembra ob 2. uri popoldne redno zborovanje v gornji dvorani kavarne »Central«. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Letno poročilo o društvenem delovanju. 3. Poročilo o podružničnih delovanjih. 4. Pregled društvenega računa. 5. Volitev treh računskih pregledovalcev. 6. Poročilo o »Zavezinem« zborovanju v Pulju s posebnim ozirom na »Zavezine« liste. 7. Volitev šestih zastopnikov v društvo »Učit. konvikta v Ljubljani«. 8. Volitev društvenega odbora. 9. Razni nasveti in predlogi. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Književnost in umetnost.

Josip Regali: Reliefi. Tiskal in založil Dragotin Hribar v Ljubljani 1905. Cena 2 K, po pošti 20 vin. več. — Osmero črtic, zbranih v tej knjigi, razodeva lep pripovedni talent. Priporočamo!

Popotnik. Letnik XXVI. Štev. 10. — Na prvem mestu prijavlja g. prof. dr. Bezjak konferenčno predavanje »Pedagoško didaktičke drobtine«. V I. poglavju govori o avtoriteti. — V naslednjem čitamo nadaljevanje tovariša Avgušтина Požegarja razprave o »Vplivih dušnih pretresov pri domači in javni odgoji«. — Članka »K metodiki risanja« (spisal J. St.) in »Odmev iz risarske izložbe na šolski razstavi v Ljubljani« (spisal J. B.) sta aktualnega značaja, ki zbudita zanimanje med reformatorji risarskega pouka. — Tovariša Fr. Kocbek in M. J. Nerat nadaljujeta podrobno svoje poročilo »S I. mednarodnega kongresa za šolsko higijeno v Normberku l. 1904«. Priporočljivo posebno krajnim šolskim svetom! — »Književno poročilo« govori o novih publikacijah na našem znanstvenem in leposlovnem književnem polju. — »Razgled« zaključuje tudi ta zvezek.

Vestnik.

† **Primož Pakiž.** Dne 28. pret. mes. je umrl v Ribnici g. Primož Pakiž, deželni poslanec, star 76 let. Pakiž je bil blag in miroljuben mož in po letih ter po funkcijski dobi najstarejši deželni poslanec kranjski. Dasi pristaš katoliško-narodne stranke, je bil vedno naklonjen učiteljstvu in vnet za regulacijo učiteljskih plač. Bil je nasprotnik klerikalni obstrukciji. Poslanec je bil od l. 1873. Dobrosrčnemu možu blag spomin!

K discipliniranju delegatov in delegatinj kranjskega učiteljstva. V okrajnem šolskem svetu v Krškem je glasoval za glasovito discipliniranje delegacije kranjskega učiteljstva en sam član, in to ni nihče drugi nego sam nadzornik Stiasny. Vsi ostali člani okr. šol. sveta so bili proti discipliniranju. S tem korakom si je uničil nadzornik Stiasny še tisto malo simpatij, ki jih je užival med učiteljstvom. V interesu šolstva bi bilo najbolje, da bi ne nadzoroval nobene šole več, zakaj učiteljstvo je proti njemu skrajno ogorčeno. Ne ve samo gospod Kaltenegger, ampak tudi učiteljstvo ve, na kakšnem kolesu je prijahal g. Stiasny do nadzorništva. To ne imponuje nikomur, najmanj pa učiteljstvu. Če hočejo šolstvu in učiteljstvu dobro, bi treba sedanjemu nadzorniku povedati, da je doigrjal svojo vlogo. Ako ne ve referent deželnega šolskega sveta v Ljubljani, kak pedagog je nadzornik Stiasny, naj povpraša njegovega kolego g. nadzornika Maierja. Kdor sodi šolstvo izven športnih višav, mu ne bodo imponirale stalne fraze: »Ko sem potoval... To sem videl v Parizu... ko sem bil v Carigradu... na Ruskem je to tako-le...« Vsaj učiteljstvo je že do grla sito takih refrenov. Naše mnenje je, da ni okrajno nadzorništvo nikaka sinekura, še manje pa je za to, da bi tlačilo svobodno voljo učiteljstva pod svoje pete! Torej!

Uradno maščevanje. Kakor poročamo v članku o razstavi učil v Ljubljani, je poslal c. kr. deželni šolski svet kranjski skoro vsem učiteljem in učiteljicam, ki so sodelovali pri razstavi učil, prav laskave pohvalne dekrete. Dobili so jih tudi taki, ki niso nič sodelovali (n. pr. predsednik razstavnega odbora g. nadzornik A. Maier), ki so se vrnili v Ljubljano tek pred otvoritvijo, ko je bila razstava že popolnoma prirejena, oziroma že zaključena. Nismo nikomur nevoščljivi za pohvalna pisma, še bolj bi vsakemu privoščili pohvalnice v obliki nagrad. Grajati pa moramo, da je uporabljala visoka učna uprava dvojno mero, ali na priporočilo nadzornika Maierja ali iz lastne inicijative, ne vemo. Prezrli so tudi tovariša L. Jelenc a, četudi je bil načelnik odseka, ki je priredil razstavo učil za »Avstrijo«. Ta oddelek je bil eden najlepših, in listi so ga večkrat omenjali v svojih poročilih. Ker je pa bil tovariš Jelenc delegat deželne učiteljske skupščine in je sedaj v dvojni preiskavi: 1. zaradi kršenja § 14. ministrskega ukaza z dne 8. maja 1872. l. in 2. zaradi govora, ki je z njim utemeljeval nujni predlog o regulaciji učiteljskih plač, se je hotel c. kr. deželni šolski svet nad njim maščevati že s tem, da mu ni dal priznalnice in pohvale. To je pač tako maščevanje, ki ni vredno te vzvišene korporacije!

Odbor »Učiteljskega konvikta« je, izvršujoč sklep zadnjega občnega zbora, poslal naučnemu ministrstvu prošnjo za denarno podporo. Prošnja je bila vsestransko dobro utemeljena in je zlasti poudarjala humanitarni namen namernane zgradbe. V kaki (in morda vsaki) drugi državi bi naučno, ministrstvo z radostjo priskočilo na pomoč takemu društvu, ki ima tako plemenito nalogo. Naše naučno ministrstvo pa je odboru poslalo odgovor, da nima za take reči potrebnega kredita! Ali je to storilo človekoljubno ministrstvo iz lastne inicijative ali na »priporočilo« iz Ljubljane — ne vemo. A bodi kakorkoli! Tudi brez podborce z Dunaja zgradi kranjsko učiteljstvo varno zavetje svojim sirotam in otrokom.

Za nadučitelja v Guštanj je prišel g. Pečnik, doslej učitelj na Bajtiščah v Rožni dolini.

Premeščena je Irena Slemenškova, doslej prov. učiteljica na Zdolah pri Vidmu, k Sv. Trojici v Slov. goricah.